

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ &
ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ : Σταδίου 29
ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ : 101 10
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Βασ. Δρακόπουλος
Ασπ. Στραντζάλου
Χρ. Γκιουλέκα
Βασ. Σιδέρη
ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 210 336 8103
210 336 8121-3

Αθήνα, 21. 12. 2015

Α.Π. Φ80000/οικ.59819/1961

ΠΡΟΣ: 1. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ

Α΄ Δ/νση Ασφάλισης-Παροχών
Καλλιρόης 5 & Περραιβού 20
117 43 ΑΘΗΝΑ

2. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ

Β΄ Δ/νση Ασφάλισης-Παροχών
Χρήστου Λαδά 2
105 61 ΑΘΗΝΑ

3. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ

Γ΄ Δ/νση Ασφάλισης-Παροχών
Χρήστου Λαδά 2
105 61 ΑΘΗΝΑ

4. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ

Δ΄ Δ/νση Ασφάλισης-Παροχών
Χρήστου Λαδά 2
105 61 ΑΘΗΝΑ

5. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ

Περιφ. Τμήμα Ασφάλισης-Παροχών
Θεσσαλονίκης
Γεωργ. Σταύρου 5
54623 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

6. ΕΤΕΑ

Γραφείο Διοικητή
Φιλελλήνων 13-15 105 57 ΑΘΗΝΑ

7. Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.

Σισίνη 18 & Ηριδανού
115 28 ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ: Εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 4336/2015 “Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης”, που αφορούν στην αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης για τους ασφαλισμένους του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ

Σχετ.: Η Α.Π. Φ.11321/οικ.47523/1570/23.10.2015 Υ.Α. περί σταδιακής αύξησης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης (ΦΕΚ 2311, Β΄, ΑΔΑ:7ΕΣΘ465Θ1Ω-ΚΨΛ).

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 94 τεύχος Α΄/14-8-2015 δημοσιεύτηκε ο ν. 4336/2015, στην υποπαράγραφο Ε3 της παραγράφου Ε του άρθρου 2 του οποίου εισάγονται μεταβολές στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων σε φορείς ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Επίσης, θεσπίζεται νέο επιπλέον ποσό μείωσης της σύνταξης, πέραν του υφιστάμενου, στην περίπτωση λήψης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Με τις διατάξεις αυτές, από 1/1/2022, θεσπίζονται ως όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος για κάθε κατηγορία ασφαλισμένων, των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, το 62ο έτος της ηλικίας (με 40 έτη ή 12.000 ημέρες ασφάλισης) και το 67ο έτος της ηλικίας (με 4.500 ημέρες ή 15 έτη ασφάλισης), με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 3863/2010 (Α` 115).

Επίσης, από 1/1/2022, θεσπίζεται ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, όπου αυτή προβλέπεται σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, το 62ο έτος της ηλικίας με 4.500 ημέρες ή 15 έτη ασφάλισης.

Επιπλέον, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις προβλέπεται ότι:

A) Για όσους είχαν θεμελιώσει (είχαν, δηλαδή, τόσο τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης όσο και την ηλικία –όπου αυτή προβλέπονταν) δικαίωμα πλήρους ή μειωμένης συνταξιοδότησης λόγω γήρατος πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 (δηλαδή μέχρι και 18/8/2015), εξακολουθούν να ισχύουν οι προϋποθέσεις όπως ίσχυαν σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο και μπορούν, επομένως, να ασκήσουν το δικαίωμά τους οποτεδήποτε.

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που ασφαλισμένος/η έχει θεμελιώσει δικαίωμα μειωμένης σύνταξης μέχρι και την 18/8/2015, το δικαίωμα αυτό αφορά μόνον τη μειωμένη σύνταξη, ενώ για τη θεμελίωση δικαιώματος πλήρους συνταξιοδότησης ο ασφαλισμένος/η ασφαλισμένη αυτός/ή θα πρέπει να αναζητήσει την ηλικία συνταξιοδότησης που προκύπτει από τις διατάξεις του ν. 4336/2015.

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων στο ΕΤΑΠ-ΜΜΕ πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 είναι οι προβλεπόμενες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις για τους ασφαλισμένους των τομέων σύνταξης και ασφάλισης του κλάδου κύριας σύνταξης του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ όπως ίσχυαν την 18/8/2015 μετά και την έναρξη ισχύος του ν. 4093/2012 (άρθρο πρώτο της Υποπαραγράφου ΙΑ.4), οδηγίες για την εφαρμογή των οποίων δόθηκαν με τη με αριθ.Φ10070/οικ.27043//21-11-2012 (ΑΔΑ Β4ΣΞΛ-4ΔΡ) εγκύκλιό μας.

B) Στις περιπτώσεις θεμελίωσης δικαιώματος συνταξιοδότησης για **μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος από 19/8/2015 και μετά**, το ποσό της σύνταξης υπολογίζεται μειωμένο (σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 145 του ν. 3655/2008), με ηλικία αναφοράς την ηλικία θεμελίωσης δικαιώματος σε πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος σύμφωνα με τους πίνακες 1 και 2, κατά περίπτωση (μειωμένο κατά $\frac{1}{200}$ για κάθε μήνα που υπολείπεται από τη συμπλήρωση της ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης και μέχρι 60 το πολύ μήνες, ήτοι 30%). Όπως προβλέπεται από την περίπτωση 3 της Υποπαραγράφου Ε3 της Παραγράφου Ε του ν. 4336/2015, επί του ποσού της σύνταξης που υπολογίζεται σύμφωνα με τα προηγούμενα επιβάλλεται επιπλέον μείωση 10%. Το επιπλέον αυτό ποσοστό μείωσης (10%) επιβάλλεται μέχρι τη συμπλήρωση της ηλικίας στην οποία ο/η συνταξιούχος θα αποκτούσε δικαίωμα σε πλήρη σύνταξη **και μόνο για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015.**

Παραδείγματα:

- i. Ασφαλισμένη που θεμελίωσε δικαίωμα μειωμένης σύνταξης το Μάρτιο 2015 και το ασκεί την 10.12.2015 (ήτοι μετά την έναρξη ισχύος του ν.4336/2015): το ποσό της σύνταξης μειώνεται κατά 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται σε σχέση με το διαμορφούμενο, κατά περίπτωση, νέο όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, αλλά σε καμία περίπτωση το ποσοστό μείωσης δεν υπερβαίνει το ποσοστό μείωσης που αντιστοιχεί σε πέντε έτη ηλικίας (60 μήνες), ενώ δεν επιβάλλεται το επιπλέον ποσοστό μείωσης 10%. Έστω ότι στο παράδειγμά μας το εξαγόμενο ποσό σύνταξης είναι 1000,00 € και η ασφαλισμένη συνταξιοδοτείται 5 έτη νωρίτερα από το πλήρες όριο ηλικίας: η σύνταξή της περιορίζεται κατά 60/200, ήτοι 700,00 €. Σε αυτήν την περίπτωση δεν επιβάλλεται η πρόσθετη μείωση του 10%.
- ii. Ασφαλισμένη που θεμελιώνει δικαίωμα μειωμένης σύνταξης το Δεκέμβριο του 2015 (ήτοι μετά την έναρξη ισχύος του ν.4336/2015): το ποσό της σύνταξης μειώνεται κατά 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται σε σχέση με το διαμορφούμενο, κατά περίπτωση, νέο όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, αλλά σε καμία περίπτωση το ποσοστό μείωσης δεν υπερβαίνει το ποσοστό μείωσης που αντιστοιχεί σε πέντε έτη ηλικίας (60 μήνες), ενώ επιβάλλεται και το επιπλέον ποσοστό μείωσης 10%. Έστω ότι στο παράδειγμά μας το εξαγόμενο ποσό σύνταξης είναι 1000,00 € και η ασφαλισμένη συνταξιοδοτείται 5 έτη νωρίτερα από το πλήρες όριο ηλικίας: η σύνταξή της περιορίζεται κατά 60/200, ήτοι 700,00 €. Σε αυτήν την περίπτωση επιβάλλεται η πρόσθετη μείωση του 10%, οπότε το ποσό της σύνταξης ανέρχεται τελικά σε 630,00 € ($700,00 € - (700,00 € * 10\%) = 630,00 €$). Η πρόσθετη μείωση θα διατηρηθεί μέχρι τη συμπλήρωση του διαμορφούμενου νέου ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, σύμφωνα με τους πίνακες της ανωτέρω σχετικής Υ.Α..

Γ) Εξαιρούνται από την αύξηση των ορίων ηλικίας:

- α. Οι υπαγόμενοι σε **βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα**, όπως αυτοί ορίζονται από τις ακόλουθες διατάξεις:
- i. Απασχολούμενοι/ες, οι οποίοι υπάγονται στην ασφάλιση του νέου Πίνακα Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων (Φ.10221/οικ.26816/929/30-11-2011 Υ.Α, Φ.Ε.Κ 2778/τ.Β', 2-12-2011), ο οποίος εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του β' εδαφίου της παρ.5 του άρθ. 28 του α.ν 1846/51 όπως ισχύει.
 - ii. Απασχολούμενοι/ες σε υπόγειες στοές μεταλλείων-λιγνιτωρυχείων και σε υποθαλάσσιες στοές, οι οποίοι ασφαλιζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθ.20 του ν. 997/1979 και της παρ.2 του άρθ.48 του ν. 2084/1992, όπως ισχύουν.
 - iii. Απασχολούμενοι/ες στην επιφάνεια μεταλλείων-λιγνιτωρυχείων, οι οποίοι ασφαλιζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.2 του άρθ.13 του ν. 2335/1995 όπως ισχύουν.
 - iv. Ασφαλισμένοι/ες που συνταξιοδοτούνται με τις διατάξεις του τέταρτου εδαφίου, παρ.1 του άρθ.10 του ν. 825/1978 όπως ισχύει (35ετία με βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα).
 - v. Απασχολούμενοι/ες σε βαριές οικοδομικές ή τεχνικές εργασίες, οι οποίοι ασφαλιζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ.43 του ν. 1543/1985, όπως ισχύουν.

- vi. Απασχολούμενοι/ες ως προσωπικό ΟΤΑ, σε υπηρεσίες υγιεινής-καθαριότητας, οι οποίοι ασφαλιζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ.36 του ν. 1694/1987, όπως ισχύουν.
- vii. Οι υπαγόμενοι στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα της τέρως Διεύθυνσης Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ και οι απασχολούμενοι σε ορυχεία, σταθμούς παραγωγής και δίκτυα, οι οποίοι ασφαλιζονται στον τομέα ΤΑΠ ΔΕΗ του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.
- viii. Οι ναυτικοί, που ασφαλιζονται και συνταξιοδοτούνται με τις διατάξεις των παρ. 1 έως 3 του άρθ. 14 του π.δ 913/1978.
- ix. Οι ασφαλισμένοι/ες για πρώτη φορά από 1/1/1993 που υπάγονται στις διατάξεις του νέου Πίνακα Β.Α.Ε., σύμφωνα με την παρ.3 του αρ.24 του ν. 2084/1992.
- x. Οι ασφαλισμένοι/ες για πρώτη φορά από 1/1/1993 που εργάζονται σε υπόγειες στοές μεταλλείων-λιγνιτωρυχείων, εναέριες ή υποθαλάσσιες εργασίες, καθώς και σε ορυχεία, σταθμούς παραγωγής και δίκτυα προκειμένου για τους ασφαλισμένους του ΤΑΠ-ΔΕΗ .
- xi. Οι ασφαλισμένοι/ες για πρώτη φορά από 1/1/1993, οι οποίοι απασχολούνται σε οικοδομικές ή τεχνικές εργασίες καθώς και το προσωπικό ΟΤΑ που απασχολείται σε υπηρεσίες υγιεινής-καθαριότητας, και ασφαλιζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.4, άρθ.24 του ν. 2084/1992.

β. Όσοι συνταξιοδοτούνται είτε με βάση τις διατάξεις του **ν. 612/1977**, είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές (άρθρο 40 παρ. 8 του ν. 1902/1990, άρθ. 16 παρ. 3 του ν. 2227/1994, άρθ. 2 παρ. 2 του ν. 3075/2002, άρθ. 5 παρ. 1, 3 του ν. 3232/2004, άρθ. 61 παρ. 4 του ν. 3518/2006, άρθ. 37 παρ. 4 του ν. 3996/2011).

γ. Οι ασφαλισμένοι που υπάγονται σε γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις συνταξιοδότησης ως **μητέρες και χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων** (άρθ. 144 παρ. 1 του ν. 3655/2008 και παρ. 6 του άρθρου 24 του ν. 2084/1992 σε συνδυασμό με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 17ε του άρθρου 10 του ν. 3863/2010).

δ. Οι τελούντες υπό αναστολή σύνταξης λόγω μη συμπλήρωσης του κατά περίπτωση ισχύοντος ηλικιακού ορίου (για τους οποίους, δηλαδή, είτε έχει εκδοθεί συνταξιοδοτική απόφαση μέχρι και 18/8/2015 είτε εκκρεμεί η συνταξιοδοτική απόφαση με αναστολή).

Πίνακες

Οι πίνακες 1 και 2 της περίπτωσης 6 της υποπαραγράφου Ε3 της παραγράφου Ε του άρθρου 2 του ν. 4336/2015, όπως έχουν εκφραστεί σε έτη και μήνες ηλικίας στη με αριθ. Φ11321/οικ.47523/1570/23-10-2015 Υπουργική Απόφαση χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των νέων ηλικιακών προϋποθέσεων από 19/8/2015 και μετά.

Πίνακας 1

		Όριο ηλικίας: 62					
2015 (από 18/8/2015 και μετά)		2016		2017		2018	
Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης
50	55	50	56	50	57	50	58
51	55	51	56	51	57	51	58
52	55	52	56	52	57	52	58
53	55 & 11 μην.	53	56 & 9 μην	53	57 & 8 μην.	53	58 & 6 μην.
54	55 & 11 μην.	54	56 & 9 μην	54	57 & 8 μην.	54	58 & 6 μην.
55	55 & 11 μην.	55	56 & 9 μην	55	57 & 8 μην.	55	58 & 6 μην.
56	56 & 9 μην.	56	57 & 6 μην	56	58 & 3 μην.	56	59
57	57 & 8 μην.	57	58 & 3 μην	57	58 & 11 μην.	57	59 & 6 μην.
58	58 & 6 μην.	58	59	58	59 & 6 μην.	58	60
59	59 & 5 μην.	59	59 & 9 μην	59	60 & 2 μην.	59	60 & 6 μην.
60	60 & 3 μην.	60	60 & 6 μην	60	60 & 9 μην.	60	61
61	61 & 2 μην.	61	61 & 3 μην	61	61 & 5 μην.	61	61 & 6 μην.
62	62	62	62	62	62	62	62
2019		2020		2021		2022 και μετά	
Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης
50	59	50	60	50	61	50	62
51	59	51	60	51	61	51	62
52	59	52	60	52	61	52	62
53	59 & 5 μην.	53	60 & 3 μην.	53	61 & 2 μην.	53	62
54	59 & 5 μην.	54	60 & 3 μην.	54	61 & 2 μην.	54	62
55	59 & 5 μην.	55	60 & 3 μην.	55	61 & 2 μην.	55	62
56	59 & 9 μην.	56	60 & 6 μην.	56	61 & 3 μην.	56	62
57	60 & 2 μην.	57	60 & 9 μην.	57	61 & 5 μην.	57	62
58	60 & 6 μην.	58	61	58	61 & 6 μην.	58	62
59	60 & 11 μην.	59	61 & 3 μην.	59	61 & 8 μην.	59	62
60	61 & 3 μην.	60	61 & 6 μην.	60	61 & 9 μην.	60	62
61	61 & 8 μην.	61	61 & 9 μην.	61	61 & 11 μην.	61	62
62	62	62	62	62	62	62	62

Πίνακας 2

		Όριο ηλικίας: 67					
2015 (από 18/8/2015 και μετά)		2016		2017		2018	
Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης
50	55	50	56 & 9 μην	50	58 & 5 μην	50	60 & 2 μην
51	55	51	56 & 9 μην	51	58 & 5 μην	51	60 & 2 μην
52	55	52	56 & 9 μην	52	58 & 5 μην	52	60 & 2 μην
53	56 & 6 μην	53	58	53	59 & 6 μην	53	61
54	56 & 6 μην	54	58	54	59 & 6 μην	54	61
55	56 & 6 μην	55	58	55	59 & 6 μην	55	61
56	57 & 5 μην	56	58 & 9 μην	56	60 & 2 μην	56	61 & 6 μην
57	58 & 3 μην	57	59 & 6 μην	57	60 & 9 μην	57	62
58	59 & 2 μην	58	60 & 3 μην	58	61 & 5 μην	58	62 & 6 μην
59	60	59	61	59	62	59	63
60	60 & 11 μην	60	61 & 9 μην	60	62 & 8 μην	60	63 & 6 μην
61	61 & 9 μην	61	62 & 6 μην	61	63 & 3 μην	61	64
62	62 & 8 μην	62	63 & 3 μην	62	63 & 11 μην	62	64 & 6 μην
63	63 & 6 μην	63	64	63	64 & 6 μην	63	65
64	64 & 5 μην	64	64 & 9 μην	64	65 & 2 μην	64	65 & 6 μην
65	65 & 3 μην	65	65 & 6 μην	65	65 & 9 μην	65	66
66	66 & 2 μην	66	66 & 3 μην	66	66 & 5 μην	66	66 & 6 μην
67	67	67	67	67	67	67	67
2019		2020		2021		2022 και μετά	
Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης
50	61 & 10 μην	50	63 & 7 μην	50	65 & 3 μην	50	67
51	61 & 10 μην	51	63 & 7 μην	51	65 & 3 μην	51	67
52	61 & 10 μην	52	63 & 7 μην	52	65 & 3 μην	52	67
53	62 & 6 μην	53	64	53	65 & 6 μην	53	67
54	62 & 6 μην	54	64	54	65 & 6 μην	54	67
55	62 & 6 μην	55	64	55	65 & 6 μην	55	67
56	62 & 11 μην	56	64 & 3 μην	56	65 & 8 μην	56	67
57	63 & 3 μην	57	64 & 6 μην	57	65 & 9 μην	57	67
58	63 & 8 μην	58	64 & 9 μην	58	65 & 11 μην	58	67
59	64	59	65	59	66	59	67
60	64 & 5 μην	60	65 & 3 μην	60	66 & 2 μην	60	67
61	64 & 9 μην	61	65 & 6 μην	61	66 & 3 μην	61	67
62	65 & 2 μην	62	65 & 9 μην	62	66 & 5 μην	62	67
63	65 & 6 μην	63	66	63	66 & 6 μην	63	67
64	65 & 11 μην	64	66 & 3 μην	64	66 & 8 μην	64	67
65	66 & 3 μην	65	66 & 6 μην	65	66 & 9 μην	65	67
66	66 & 8 μην	66	66 & 9 μην	66	66 & 11 μην	66	67
67	67	67	67	67	67	67	67

Ανάγνωση των πινάκων

- 1) Για τον προσδιορισμό της νέας ηλικίας συνταξιοδότησης χρησιμοποιούνται οι πίνακες 1 και 2: στον πίνακα 1 αναζητείται η νέα ηλικία συνταξιοδότησης για όσους, σύμφωνα με τις πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις προβλεπόταν η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος με ελάχιστο χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 35 ετών ή/και ανεξάρτητα από την ηλικία τους, ενώ στον πίνακα 2 αναζητείται η νέα ηλικία συνταξιοδότησης για όσους, σύμφωνα με το προϊσχύον του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο, η θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης προβλεπόταν με χρόνο ασφάλισης μικρότερο των 35 ετών και (το κατά περίπτωση) προβλεπόμενο όριο ηλικίας.
- 2) Σε κάθε περίπτωση, όπου για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος δεν προβλεπόταν όριο ηλικίας (αλλά μόνο χρόνος ασφάλισης), η σταδιακή αύξηση αρχίζει από το 58ο έτος όταν ο ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη, ενώ όταν ο ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος από 35 έτη η σταδιακή αύξηση του ορίου ηλικίας αρχίζει από το 55ο έτος.
- 3) Στις περιπτώσεις όπου το προβλεπόμενο όριο ηλικίας για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο ήταν μικρότερο των 50 ετών, η σταδιακή αύξηση αρχίζει με βάση το 50ό έτος της ηλικίας.
- 4) Το νέο όριο ηλικίας προκύπτει κατά περίπτωση από τους πίνακες 1 και 2 από την “ηλικία συνταξιοδότησης” της στήλης που αντιστοιχεί στο έτος κατά το οποίο ο ασφαλισμένος συμπληρώνει το όριο ηλικίας που προβλέπονταν από τις προηγούμενες του ν. 4336/2015 γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις. Ειδικά για τις περιπτώσεις όπου σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο το δικαίωμα συνταξιοδότησης θεμελιωνόταν ανεξάρτητα από όριο ηλικίας, ο προσδιορισμός της νέας ηλικίας συνταξιοδότησης γίνεται με βάση τον πίνακα 1, στον οποίο η νέα ηλικία είναι αυτή που αντιστοιχεί, κατά περίπτωση, στην ηλικία των 58 ή 55 ετών, στο έτος κατά το οποίο ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον από το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικού πλαισίου προβλεπόμενο, κατά περίπτωση, χρόνο ασφάλισης.

Ειδικότερα, για τους ασφαλισμένους του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ (ΤΣΠΕΑΘ, ΤΑΙΣΥΤ, ΤΣΕΥΠΑ, ΤΣΕΥΠΘ, ΤΑΤΤΑΘ) που υπάγονται στις προαναφερόμενες διατάξεις, ισχύουν τα επόμενα:

I. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΧΡΙ 31/12/1992 ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ (ΠΑΛΑΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ)

A. Τομέας Συντάξεων Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης (ΤΣΠΕΑΘ)

i. Προϋπόθεση 35ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

α. Μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 οι πριν την 1/1/1983 ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) στο τ. ΤΣΠΕΑΘ θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης ανεξάρτητα από την ηλικία τους.

	<u>ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ</u>	<u>ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ</u>
<u>ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ</u> (ασφαλισμένοι πριν το 1983)	35	ΑΟΗ

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 1 (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι 35 έτη και δεν προβλέπονταν όριο ηλικίας) και προσδιορίζεται από τη γραμμή ηλικίας 58 στο έτος κατά το οποίο ο ασφαλισμένος συμπληρώνει χρόνο ασφάλισης 35 ετών.

Παραδείγματα

1. Ασφαλισμένος/η που έχει συμπληρώσει 35 έτη ασφάλισης, μέχρι την 18.8.2015, έχει θεμελιωμένο δικαίωμα το οποίο μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε.
2. Ασφαλισμένος/η που συμπληρώνει τα 35 έτη ασφάλισης το έτος 2016 δικαιούται σύνταξη στην ηλικία των 59 ετών (σύμφωνα με τη γραμμή ηλικίας 58 της στήλης του έτους 2016 του πίνακα 1).

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

β. Για τη συνταξιοδότηση των κατά την περίοδο 1983-1992 ασφαλισμένων (άνδρες – γυναίκες) ,οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένων κατά την περίοδο 1983-1992)	2010	35	58
	2011	36	
	2012	37	59
	2013 και μετά	40	62

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 1 (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη) και προσδιορίζεται από τη γραμμή του παλαιού ορίου ηλικίας του έτους κατά το οποίο ο/η ασφαλισμένος/η συμπληρώνει την ηλικία αυτή.

Παράδειγμα

Ασφαλισμένη γεννημένη το 1957 συμπλήρωσε το έτος 2012 35 έτη ασφάλισης. Σύμφωνα με τα πριν τον ν. 4336/2015 ισχύοντα θα έπαιρνε πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 59ου έτους της ηλικίας της, εφόσον είχε χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 37 ετών. Η νέα ηλικία συνταξιοδότησης θα αναζητηθεί στον πίνακα 1 στο έτος 2016 (κατά το οποίο συμπληρώνει το 59ο έτος της ηλικίας της). Μπορεί, επομένως, να δικαιωθεί σύνταξης με τη συμπλήρωση ηλικίας 59 ετών και 9 μηνών.

ii. Προϋποθέσεις 20/25ετίας

α. Μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 οι πριν την 1/1/1983 **άνδρες** ασφαλισμένοι στο ΤΣΠΕΑΘ θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση 20 ή 25 ετών ασφάλισης και ηλικία που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 60 ετών, σύμφωνα με τον επόμενο πίνακα

ΑΝΔΡΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	20 ή 25	60
	2011		61
	2012		62
	2013		67
	2014		
	2015		

Επομένως, όσοι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας είχαν συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας τους μέχρι και το 2012, έχουν συμπληρώσει την προβλεπόμενη ηλικία πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 (αφού ήδη από το 2014 συμπλήρωσαν το 62 έτος της ηλικίας τους), ενώ όσοι συμπληρώνουν το 60ό έτος μετά το 2012 θεμελιώνουν δικαίωμα με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας τους, εφόσον έχουν και τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης.

Συνεπώς οι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας δεν επηρεάζονται από τις διατάξεις του ν. 4336/2015 (δεδομένου ότι για όσους συμπληρώνουν το 60ό έτος της ηλικίας τους μετά το 2012 η νέα ηλικία αναζητείται στον πίνακα 2 και παραμένει το 67ο έτος, ενώ όσοι είχαν την ηλικία πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 θεμελιώνουν με τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου χρόνου ασφάλισης).

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

β. Σύμφωνα με τις προγενέστερες του ν. 4336/2015 διατάξεις για τις γυναίκες ασφαλισμένες του τ. ΤΣΠΕΑΘ το απαιτούμενο όριο ηλικίας, από το 2010 και μετά, είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 55 ετών, όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ	ΗΛΙΚΙΑ
		ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	2010	20	55
	2011		56
	2012		57
	2013		62
	2014		63
	2015		64
	2016		65
	2017		66
	2018		67

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 2 επειδή ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών.

Παράδειγμα

Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 55ο έτος ηλικίας το 2014, θα θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης και του 63ου έτους της ηλικίας της. Επειδή συμπληρώνει το 63ο έτος της ηλικίας της το 2022, το νέο όριο ηλικίας της είναι το 67ο έτος (όπως προκύπτει από τη γραμμή ηλικίας 63 του έτους 2022 του πίνακα 2).

iii. Προϋποθέσεις 15ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

α. Για τη συνταξιοδότηση των γυναικών ασφαλισμένων πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 15 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 60 ετών.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ισχύει για όλες τις μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένες)	2010	15	60
	2011		61
	2012		62
	2013 και μετά		67

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων γυναικών αναζητείται στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

β. Για τη συνταξιοδότηση των **ανδρών** ασφαλισμένων πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 15 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των **65 ετών**.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ (ισχύει για όλους τους μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένους)	2010	15	65
	2011		
	2012		
	2013 και μετά		67

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων ανδρών αναζητείται στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

B. Τομέας Ασφάλισης Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης

i. Προϋπόθεση 35ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

α. Μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 οι πριν την 1/1/1983 ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) θεμελιώναν δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης ανεξάρτητα από την ηλικία τους.

	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένοι πριν το 1983)	35	ΑΟΗ

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον **πίνακα 1** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι 35 έτη και δεν προβλέπονταν όριο ηλικίας) και προσδιορίζεται από τη γραμμή ηλικίας 58 στο έτος κατά το οποίο ο ασφαλισμένος συμπληρώνει χρόνο ασφάλισης 35 ετών.

Παραδείγματα

3. Ασφαλισμένος/η που έχει συμπληρώσει 35 έτη ασφάλισης, μέχρι την 18.8.2015, έχει θεμελιωμένο δικαίωμα το οποίο μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε (ανεξάρτητα από την ηλικία του).
4. Ασφαλισμένος/η που συμπληρώνει τα 35 έτη ασφάλισης το έτος 2016 δικαιούται σύνταξη στην ηλικία των 59 ετών (σύμφωνα με τη γραμμή ηλικίας 58 της στήλης του έτους 2016 του πίνακα 1).

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

β. Για τη συνταξιοδότηση των κατά την περίοδο 1983-1992 ασφαλισμένων (ανδρών και γυναικών) ,οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένων κατά την περίοδο 1983-1992)	2010	35	58
	2011	36	
	2012	37	59
	2013 και μετά	40	62

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 1 (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη) και προσδιορίζεται από τη γραμμή του παλαιού ορίου ηλικίας του έτους κατά το οποίο ο/η ασφαλισμένος/η συμπληρώνει την ηλικία αυτή.

Παράδειγμα

Ασφαλισμένος γεννημένος το 1957 συμπλήρωσε το έτος 2012 35 έτη ασφάλισης. Σύμφωνα με τα πριν τον ν. 4336/2015 ισχύοντα θα έπαιρνε πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 59ου έτους της ηλικίας του, εφόσον είχε χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 37 ετών. Η νέα ηλικία συνταξιοδότησης θα αναζητηθεί στον πίνακα 1 στο έτος 2016 (κατά το οποίο συμπληρώνει το 59ο έτος της ηλικίας του). Μπορεί, επομένως, να δικαιωθεί σύνταξης με τη συμπλήρωση ηλικίας 59 ετών και 9 μηνών.

ii. Προϋπόθεση 25ετίας

α. Μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 οι πριν την 1/1/1993 **άνδρες** ασφαλισμένοι θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης και ηλικία που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 60 ετών, σύμφωνα με τον επόμενο πίνακα

ΑΝΔΡΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	25	60
	2011		61
	2012		62
	2013		67
	2014		
	2015		

Επομένως, όσοι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας είχαν συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας τους μέχρι και το 2012, έχουν συμπληρώσει την προβλεπόμενη ηλικία πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 (αφού ήδη από το 2014 συμπλήρωσαν το 62 έτος της ηλικίας τους), ενώ όσοι συμπληρώνουν το 60ό έτος μετά το 2012 θεμελιώναν δικαίωμα με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας τους, εφόσον έχουν και τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης.

Συνεπώς οι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας δεν επηρεάζονται από τις διατάξεις του ν. 4336/2015 (δεδομένου ότι για όσους συμπληρώνουν το 60ό έτος της ηλικίας τους μετά το 2012 η νέα ηλικία αναζητείται στον πίνακα 2 και παραμένει το 67ο έτος, ενώ όσοι είχαν την ηλικία πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 θεμελιώνουν με τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου χρόνου ασφάλισης).

Παράδειγμα

Άνδρας που το 2012 συμπληρώνει το 60ό έτος ηλικίας του, και χρόνο ασφάλισης 12 ετών, θα θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση του 62ου έτους ηλικίας, εφόσον είχε συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης. Επειδή έχει συμπληρώσει το 62ο έτος της ηλικίας του πριν την έναρξη ισχύος του ν.4336/2015, η θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος γίνεται με τη συμπλήρωση των 25 ετών ασφάλισης.

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς

β. Σύμφωνα με τις προγενέστερες του ν. 4336/2015 διατάξεις για τις **γυναίκες** ασφαλισμένες το απαιτούμενο όριο ηλικίας, από το 2010 και μετά, είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 55 ετών, όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ	ΗΛΙΚΙΑ
		ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	2010	25	55
	2011		56
	2012		57
	2013		62
	2014		63
	2015		64
	2016		65
	2017		66
	2018		67

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 2 επειδή ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών.

Παράδειγμα

Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 55ο έτος ηλικίας το 2013, θα θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης και του 62ου έτους της ηλικίας της. Επειδή συμπληρώνει το 62ο έτος της ηλικίας της το 2020, το νέο όριο ηλικίας της είναι 65 έτη και 9 μήνες (όπως προκύπτει από τη γραμμή ηλικίας 62 του έτους 2020 του πίνακα 2).

iii. Προϋποθέσεις 15ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

α. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων (ανδρών και γυναικών) πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 15 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που **αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 65 ετών.**

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ισχύει για όλους τους μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένους)	2010	15	65
	2011		
	2012		
	2013 και μετά		67

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων αναζητείται στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

Γ. Τομέας Ασφάλισης Ιδιοκτητών Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου (ΤΑΙΣΥΤ)

i. Προϋπόθεση 35ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς

Για τη συνταξιοδότηση των μέχρι το έτος 1992 ασφαλισμένων (ανδρών και γυναικών) οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένων έως 1992)	2010	35	58
	2011	36	
	2012	37	59
	2013 και μετά	40	62

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 1 (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη) και προσδιορίζεται από τη γραμμή του παλαιού ορίου ηλικίας του έτους κατά το οποίο ο/η ασφαλισμένος/η συμπληρώνει την ηλικία αυτή.

Παραδείγματα

1. Ασφαλισμένη, γεννημένη το 1957 που το έτος 2012 συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης, κατοχύρωνε με τις προηγούμενες διατάξεις συνταξιοδοτικό δικαίωμα την ημερομηνία συμπλήρωσης των 59 ετών. Η νέα ηλικία για τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης (όπως προκύπτει από τη γραμμή ηλικίας 59, του έτους 2016 του πίνακα 1) είναι 59 ετών και 9 μηνών, εφόσον έχει συμπληρώσει 37 έτη ασφάλισης.

2. Άνδρας γεννημένος το 1954 που την 30/4/2011 συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης και συνέχισε να απασχολείται, χωρίς διακοπή, μέχρι σήμερα, έχει θεμελιωμένο δικαίωμα το 2012 (συμπλήρωσε και 36 έτη ασφάλισης και ήταν 58 ετών), το οποίο μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε, ανεξαρτήτως του αν ο ασφαλισμένος επιλέξει να συνεχίσει να απασχολείται και δεν συνταξιοδοτηθεί.

3. Γυναίκα που το 2012 έχει συμπληρώσει 33 έτη πραγματικής ασφάλισης με την αναγνώριση 2 πλασματικών ετών, θα μπορούσε, σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς να θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση των προϋποθέσεων του έτους 2012, δηλαδή 37 ετών ασφάλισης και ηλικία 59 ετών. Εάν η εν λόγω γυναίκα συμπληρώνει το 59ο έτος της ηλικίας της μετά την 18/8/2015, (το Β εξάμηνο του 2015) τότε θα έχει δυνατότητα συνταξιοδότησης στην ηλικία των 59 ετών και 5 μηνών (πίνακας 1), εφόσον θα έχει και 37 έτη ασφάλισης.

ii. Προϋπόθεση 25ετίας

α. Μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 οι πριν την 1/1/1993 ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης και ηλικία που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 60 ετών, σύμφωνα με τον επόμενο πίνακα

ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	25	60
	2011		61
	2012		62
	2013		67
	2014		
	2015		

Επομένως, όσοι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας είχαν συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας τους μέχρι και το 2012, έχουν συμπληρώσει την προβλεπόμενη ηλικία πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 (αφού ήδη από το 2014 συμπλήρωσαν το 62 έτος της ηλικίας τους), ενώ όσοι συμπληρώνουν το 60ό έτος μετά το 2012 θεμελιώνουν δικαίωμα με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας τους, εφόσον έχουν και τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης.

Συνεπώς οι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας δεν επηρεάζονται από τις διατάξεις του ν. 4336/2015 (δεδομένου ότι για όσους συμπληρώνουν το 60ό έτος της ηλικίας τους μετά το 2012 η νέα ηλικία αναζητείται στον πίνακα 2 και παραμένει το 67ο έτος, ενώ όσοι είχαν την ηλικία πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 θεμελιώνουν με τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου χρόνου ασφάλισης).

Παράδειγμα

Άνδρας που το 2012 συμπληρώνει το 60ό έτος ηλικίας του, και χρόνο ασφάλισης 12 ετών, θα θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση του 62ου έτους ηλικίας, εφόσον είχε συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης. Επειδή έχει συμπληρώσει το 62ο έτος της ηλικίας του πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, η θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος γίνεται με τη συμπλήρωση των 25 ετών ασφάλισης.

Δ. Τομέας Ασφάλισης Φωτοειδησεογράφων και Εικονοληπτών Επικαίρων Τηλεόρασης**ii. Προϋπόθεση 35ετίας****Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ**

α. Για τη συνταξιοδότηση των μέχρι 31/12/1982 **γυναικών** ασφαλισμένων, οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένων μέχρι και 31/12/1982)	2010	35	55
	2011		
	2012		
	2013 και μετά		57

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 1 (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη) και προσδιορίζεται από τη γραμμή του παλαιού ορίου ηλικίας του έτους κατά το οποίο η ασφαλισμένη συμπληρώνει την ηλικία αυτή.

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

β. Για τη συνταξιοδότηση των μέχρι 31/12/1992 **ανδρών** ασφαλισμένων καθώς και των **γυναικών** ασφαλισμένων κατά την περίοδο 1/1/1983 έως 31/12/1992 οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ (μόνο γυναίκες)
ΑΝΔΡΕΣ (ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992)	2010	35	58	56
ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένες μέχρι από 1/1/1983 έως 31/12/1992)	2011	36		57
	2012	37	59	58
	2013 και μετά	40	62	60

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 1 (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη) και προσδιορίζεται από τη γραμμή του παλαιού ορίου ηλικίας του έτους κατά το οποίο ο/η ασφαλισμένος/η συμπληρώνει χρόνο ασφάλισης 35 ετών.

ii. Προϋποθέσεις 15ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

α. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων (ανδρών και γυναικών) πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 15 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που **αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 65 ετών για τους άνδρες και του 60ού για τις γυναίκες.**

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992	2010	15	65	60
	2011			61
	2012			62
	2013 και μετά		67	

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων αναζητείται στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

E. Τομέας Ασφάλισης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου

i. Προϋπόθεση 35ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

Για τη συνταξιοδότηση των μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένων (**ανδρών και γυναικών**), οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα.

ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992)	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ (μόνο γυναίκες)
	2010	35	58	56
	2011	36		57
	2012	37	59	58
	2013 και μετά	40	62	60

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 1 (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη) και προσδιορίζεται από τη γραμμή του παλαιού ορίου ηλικίας του έτους κατά το οποίο ο/η ασφαλισμένος/η συμπληρώνει χρόνο ασφάλισης 35 ετών.

Παραδείγματα

1. Γυναίκα ασφαλισμένη γεννημένη το 1957 που το έτος 2012 συμπλήρωσε 35 έτη πραγματικής ασφάλισης, κατοχύρωνε με τις προηγούμενες διατάξεις συνταξιοδοτικό δικαίωμα την ημερομηνία συμπλήρωσης των 59 ετών (για πλήρη σύνταξη) εφόσον έχει και 37 έτη ασφάλισης. Η νέα ηλικία για τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης με πλήρη σύνταξη (όπως προκύπτει από τη γραμμή ηλικίας 59, του έτους 2016 του πίνακα 1) είναι **59 ετών και 9 μηνών**. Επομένως, η ασφαλισμένη αυτή θεμελιώνει δικαίωμα πλήρους σύνταξης στην ηλικία αυτή εφόσον έχει συμπληρώσει 37 έτη ασφάλισης.

Εναλλακτικά, η ίδια ασφαλισμένη (που είχε, το 2012, 35 έτη πραγματικής ασφάλισης) μπορεί, σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 θεσμικό πλαίσιο, να συνταξιοδοτηθεί με μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση 37 ετών ασφάλισης σε ηλικία 58 ετών (το 2015):

- Εάν συμπληρώνει το 58ο έτος της ηλικίας της μέχρι και 18/8/2015, τότε έχει θεμελιώσει το δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 και μπορεί να συνταξιοδοτηθεί οποτεδήποτε. Η μείωση στην περίπτωση αυτή θα είναι $\frac{1}{200}$ για κάθε μήνα που η ηλικία της υπολείπεται των 59 ετών και 9 μηνών.
- Στην περίπτωση που συμπληρώνει το 58ο έτος της ηλικίας της από την 19/8/2015 και μετά, το νέο όριο ηλικίας είναι 58 έτη και 6 μήνες (όπως προκύπτει από τη γραμμή 58 του έτους 2015 του πίνακα 1). Η μείωση στην περίπτωση αυτή θα είναι $\frac{1}{200}$ για κάθε μήνα που η ηλικία της υπολείπεται των 59 ετών και 9 μηνών (για όσο θα λαμβάνει τη σύνταξή της) και επιπλέον 10% μείωση (επί του ποσού που προκύπτει από την ανωτέρω μείωση) μέχρι τη συμπλήρωση ηλικίας 59 ετών και 9 μηνών.

2. Άνδρας γεννημένος το 1954 που την 30/4/2011 συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης και συνέχισε να απασχολείται, χωρίς διακοπή, μέχρι σήμερα, θεμελίωσε δικαίωμα συνταξιοδότησης (με πλήρη σύνταξη) το 2012 (αφού συμπλήρωσε 36 έτη ασφάλισης και ήταν 58 ετών), το οποίο μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε.

ii. Προϋποθέσεις 25ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

α. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων (ανδρών και γυναικών) πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 25 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που **αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 60 ετών**.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992	2010	25	60
	2011		61
	2012		62
	2013 και μετά		67

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων αναζητείται στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

Παράδειγμα

Γυναίκα που το 2011 συμπλήρωσε το 60ό έτος ηλικίας και είχε 20 έτη ασφάλισης, θα μπορούσε σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 θεσμικό πλαίσιο, να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση του 62ου έτους της ηλικίας της, εφόσον έχει πραγματοποιήσει και χρόνο ασφάλισης 25 ετών. Το 2015 η ασφαλισμένη αυτή έχει συμπληρώσει (ήδη από το 2013) την ηλικία των 62 ετών, μπορεί επομένως, να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης.

ΣΤ. Τομέας Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Αθηνών (ΤΣΕΥΠ Αθηνών)

ii. Προϋποθέσεις 35ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

α. Για τη συνταξιοδότηση των μέχρι 31/12/1982 ασφαλισμένων (ανδρών και γυναικών υπαλλήλων πρακτορείων), οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ-ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ (ασφαλισμένων μέχρι και 31/12/1982)	2010	35	55
	2011		
	2012		
	2013 και μετά		57

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση αυτή ισχύουν περιορισμοί ως προς την συντάξιμη υπηρεσία που λαμβάνεται υπόψη για την συμπλήρωση των 35 ετών. Ειδικότερα, σύμφωνα με την περ. αα. της παρ. 1 άρθρου 13 του Καταστατικού, δεν συμπεριλαμβάνεται χρόνος που διανύθηκε με την ιδιότητα του αυτοτελώς απασχολούμενου καθώς και οι χρόνοι από αναγνώριση (π.χ. στρατιωτική υπηρεσία, ασθένεια και ανεργία).

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 1 (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη) και προσδιορίζεται από τη γραμμή του παλαιού ορίου ηλικίας του έτους κατά το οποίο η ασφαλισμένη συμπληρώνει την ηλικία αυτή.

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

β. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων υπαλλήλων πρακτορείου (**ανδρών και γυναικών**) κατά την περίοδο 1/1/1983 έως 31/12/1992, καθώς και των εφημεριδοπωλών (**ανδρών και γυναικών**) ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992 οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένων κατά την περίοδο 1983-1992) ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΠΩΛΕΣ (ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992)	2010	35	58
	2011	36	
	2012	37	59
	2013 και μετά	40	62

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 1 (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη) και προσδιορίζεται από τη γραμμή του παλαιού ορίου ηλικίας του έτους κατά το οποίο ο/η ασφαλισμένος/η συμπληρώνει την ηλικία αυτή.

ii. Προϋποθέσεις 25ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

α. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων ανδρών πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 25 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 60 ετών, όπως φαίνεται στον πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	
			ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΑΝΔΡΕΣ ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992	2010	25	57	55
	2011		58	56
	2012		59	57
	2013 και μετά		64	62

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων αναζητείται στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

β. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων γυναικών πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 25 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας για θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης για την περίοδο από το 2010 και μετά, είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης ηλικίας 57 ετών, όπως φαίνεται στον πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	
			ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ ασφαλισμένες μέχρι 31/12/1992	2010	25	57	55
	2011		58	56
	2012		59	57
	2013		64	62
	2014		65	
	2015		66	
	2016 και μετά		67	

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων αναζητείται στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

γ. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων **γυναικών εφημεριδοπωλών** πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 25 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που **αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 55 ετών**, όπως φαίνεται στον πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΠΩΛΕΣ ασφαλισμένες μέχρι 31/12/1992	2010	25	55
	2011		56
	2012		57
	2013		62
	2014		63
	2015		64
	2016		65
	2017		66
	2018 και μετά		67

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων **γυναικών εφημεριδοπωλών** αναζητείται στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

iii. Προϋποθέσεις 20ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

α. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων ανδρών πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 20 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που **αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 60 ετών**, όπως φαίνεται στον πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΑΝΔΡΕΣ ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992	2010	20	65
	2011		
	2012		
	2013		67
	και μετά		

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων αναζητείται στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

β. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων έγγαμων γυναικών πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 20 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που **αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας 51 ετών και 6 μηνών**, όπως φαίνεται στον πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΕΓΓΑΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992	2010	20	51 έτη & 6 μήνες
	2011		52 έτη & 6 μήνες
	2012		53 έτη & 6 μήνες
	2013		58 έτη & 6 μήνες
	2014		59 έτη & 6 μήνες
	2015		60 έτη & 6 μήνες
	2016		61 έτη & 6 μήνες
	2017		62 έτη & 6 μήνες
	2018		63 έτη & 6 μήνες
	2019		64 έτη & 6 μήνες
	2020		65 έτη & 6 μήνες
	2021		66 έτη & 6 μήνες
	2022		67 έτη
	και μετά		

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων προκύπτει με βάση τους μαθηματικούς τύπους της περίπτωσης δ του άρθρου 1 της με αριθ. Φ11321/οικ47523/1570/23-10-2015 ΚΥΑ

(ΦΕΚ 2311Β) (αφού η απαιτούμενη ηλικία συνταξιοδότησης πριν τον ν. 4336/2015 δεν ορίζονταν σε ακέραια έτη).

Παραδείγματα

1. Έγγαμη γυναίκα ασφαλισμένη του τ. ΤΣΕΥΠ Αθηνών, που το έτος 2013 συμπλήρωσε ηλικία 51 ετών και 6 μηνών και είχε (το 2013) 19 έτη ασφάλισης, με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 θεσμικό πλαίσιο, θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση ηλικίας 58 ετών και 6 μηνών (58,5 ετών) και χρόνου ασφάλισης 20 ετών. Επειδή συμπληρώνει το απαιτούμενο όριο ηλικίας το 2020 (δηλαδή δεν θεμελίωσε δικαίωμα πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015) η νέα ηλικία θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος προσδιορίζεται από το μαθηματικό τύπο της περίπτωσης δ του άρθρου 1 της με αριθ. Φ11321/οικ47523/1570/23-10-2015 ΚΥΑ (ΦΕΚ 2311Β):

$$x_k = x_0 + k \frac{x_g - x_0}{8} = 58,5 + 6 \frac{67 - 58,5}{8} = 64,875 \rightarrow x_k = 64 \acute{\epsilon}\tau\eta \ \& \ 10,5 \mu\acute{\eta} \ \nu\epsilon\varsigma$$

Η εν λόγω ασφαλισμένη, θεμελιώνει, επομένως δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση **ηλικίας 64 ετών και 11 μηνών**, εφόσον έχει και τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης.

2. Έγγαμη γυναίκα ασφαλισμένη του τ. ΤΣΕΥΠ Αθηνών, που το έτος 2011 συμπλήρωσε ηλικία 51 ετών και 6 μηνών και είχε (το 2011) 15 έτη ασφάλισης, με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 θεσμικό πλαίσιο, θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση ηλικίας 52 ετών και 6 μηνών (52,5 ετών) και χρόνου ασφάλισης 20 ετών. Η ασφαλισμένη αυτή έχει ήδη συμπληρώνει το προβλεπόμενο όριο ηλικίας των 52,5 ετών από το 2012, ενώ δεν έχει μέχρι την 18/8/2015 τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης. Επομένως, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση τουλάχιστον 20 ετών ασφάλισης.

Ζ. Τομέας Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης (ΤΣΕΥΠ Θεσσαλονίκης)

ι. Προϋποθέσεις 35ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

α. Για τη συνταξιοδότηση των μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένων (ανδρών και γυναικών), οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένοι μέχρι και 31/12/1992)	2010	35	58
	2011	36	58
	2012	37	59
	2013 και μετά	40	62

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 1 (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη) και προσδιορίζεται από τη γραμμή του παλαιού ορίου ηλικίας του έτους κατά το οποίο η ασφαλισμένη συμπληρώνει την ηλικία αυτή.

ii. Προϋποθέσεις 25ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς

α. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων ανδρών πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 25 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των **60 ετών**, όπως φαίνεται στον πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	
			ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ (ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΠΩΛΕΣ)
ΑΝΔΡΕΣ ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992	2010	25	60	56 έτη & 6 μήνες
	2011		61	57 έτη & 6 μήνες
	2012		62	58 έτη & 6 μήνες
	2013 και μετά		67	62

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων αναζητείται, στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση αυτή η θεμελίωση δικαιώματος λήψης μειωμένης σύνταξης σε μη ακέραια ηλικία μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 μπορεί να αφορά μόνον περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν έχει συμπληρωθεί ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης (αφού όσοι συμπλήρωσαν ηλικία 56 ετών και 6 μηνών μέχρι και το 2012 συμπληρώνουν το όριο ηλικίας για λήψη μειωμένης σύνταξης το 2014). Στις περιπτώσεις

αυτές το δικαίωμα θεμελιώνεται με τη συμπλήρωση του χρόνου ασφάλισης (χωρίς να απαιτείται η χρήση των μαθηματικών τύπων της περίπτωσης δ του άρθρου 1 της με αριθ. Φ11321/οικ47523/1570/23-10-2015 ΚΥΑ (ΦΕΚ 2311Β).

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

β. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων **γυναικών υπαλλήλων πρακτορείων** πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 25 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας για θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης για την περίοδο από το 2010 και μετά, είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης ηλικίας 57 ετών (για πλήρη σύνταξη) ή 55 ετών (για μειωμένη), όπως φαίνεται στον πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	
			ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ ασφαλισμένες μέχρι 31/12/1992	2010	25	57	55
	2011		58	56
	2012		59	57
	2013		64	62
	2014		65	
	2015		66	
	2016 και μετά		67	

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων αναζητείται στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώ

γ. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων **γυναικών εφημεριδοπωλών** πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 25 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που **αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 55 ετών**, όπως φαίνεται στον πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΠΩΛΕΣ ασφαλισμένες μέχρι 31/12/1992	2010	25	55
	2011		56
	2012		57
	2013		62
	2014		63
	2015		64
	2016		65
	2017		66
	2018 και μετά		67

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων γυναικών εφημεριδοπωλών αναζητείται στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

Παραδείγματα

1. Έστω άνδρας ασφαλισμένος του τ. ΤΣΕΥΠ Θεσσαλονίκης, που το έτος 2011 συμπλήρωσε ηλικία 56 ετών και 6 μηνών και είχε (το 2013) 21 έτη ασφάλισης, ο οποίος συνεχίζει την ασφάλισή του μέχρι και σήμερα. Ο ασφαλισμένος αυτός συμπληρώνει το 60ό έτος της ηλικίας του το 2015, μπορεί, επομένως, να συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξη σε ηλικία 67 ετών (έχοντας τουλάχιστον 25 έτη ασφάλισης)

Ο ασφαλισμένος αυτός (με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 θεσμικό πλαίσιο) θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης για μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση ηλικίας 57 ετών και 6 μηνών (το 2012) και χρόνου ασφάλισης 25 ετών:

- εάν ο χρόνος ασφάλισης συμπληρώθηκε πριν την 19/8/2015, τότε ο ασφαλισμένος έχει θεμελιώσει δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης, το οποίο μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε. Η μείωση στην περίπτωση αυτή αντιστοιχεί σε $\frac{1}{200}$ για κάθε μήνα που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για λήψη πλήρους σύνταξης (67), σε καμία, όμως περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 60 μήνες.
- Εάν ο χρόνος ασφάλισης των 25 ετών συμπληρώνεται μετά την 18/8/2015 (οπότε το δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης θεμελιώνεται μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015), τότε η μείωση αντιστοιχεί σε $\frac{1}{200}$ για κάθε μήνα που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για λήψη πλήρους σύνταξης (67) και μέχρι 60 το πολύ μήνες, για όσο διάστημα λαμβάνει σύνταξη και επιπλέον 10% στο

ποσό που προκύπτει από την προηγούμενη μείωση μέχρι τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας του.

2. Γυναίκα-υπάλληλος πρακτορείου, ασφαλισμένη του τ. ΤΣΕΥΠ Θεσσαλονίκης, γεννημένη το 1957, συμπλήρωσε το 55^ο έτος της ηλικίας της το 2012 και είχε τότε 23 έτη ασφάλισης. Με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 θεσμικό πλαίσιο, θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση ηλικίας 57 ετών και χρόνου ασφάλισης 25 ετών, ενώ δικαίωμα για λήψη πλήρους σύνταξης θεμελιώνει με τη συμπλήρωση ηλικίας 65 ετών (εφόσον έχει και χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 25 ετών).

Η. Τομέας Ασφάλισης Τεχνικών Τύπου Αθηνών (τ. ΤΑΤΤΑ)

i. Προϋποθέσεις 35ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς

Για τη συνταξιοδότηση των πριν το 1993 ασφαλισμένων του τ. ΤΑΤΤΑ (ανδρών και γυναικών), οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένων έως 31/12/1992)	2010	35	58
	2011	36	
	2012	37	59
	2013 και μετά	40	62

Νέα όρια ηλικίας

Στην περίπτωση αυτή το νέο όριο ηλικίας αναζητείται στον πίνακα 1 (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη) και προσδιορίζεται από τη γραμμή του παλαιού ορίου ηλικίας του έτους κατά το οποίο ο/η ασφαλισμένος/η συμπληρώνει την ηλικία αυτή.

ii. Προϋποθέσεις 20/25ετίας

Μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 οι πριν την 1/1/1993 **άνδρες** ασφαλισμένοι, καθώς και οι ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992 στο ΤΑΤΤΑ θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση 20 ή 25 ετών ασφάλισης και ηλικία που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 60 ετών, σύμφωνα με τον επόμενο πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ	2010	20	60
	2011	(ΑΝΔΡΕΣ-ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕΧΡΙ 31/12/1992)	61
	2012		62
	2013		25 (ΑΝΔΡΕΣ ΜΕΧΡΙ 31/12/1992)
	2014		
	2015 και μετά		

Επομένως, όσοι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας είχαν συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας τους μέχρι και το 2012, έχουν συμπληρώσει την προβλεπόμενη ηλικία πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 (αφού ήδη από το 2014 συμπλήρωσαν το 62 έτος της ηλικίας τους), ενώ όσοι συμπληρώνουν το 60ό έτος μετά το 2012 θεμελιώναν δικαίωμα με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας τους, εφόσον έχουν και τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης.

Συνεπώς οι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας δεν επηρεάζονται από τις διατάξεις του ν. 4336/2015 (δεδομένου ότι για όσους συμπληρώνουν το 60ό έτος της ηλικίας τους μετά το 2012 η νέα ηλικία αναζητείται στον πίνακα 2 και παραμένει το 67ο έτος, ενώ όσοι είχαν την ηλικία πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 θεμελιώνουν με τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου χρόνου ασφάλισης).

ii. Προϋποθέσεις 25ετίας

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς

α. Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων γυναικών στο τ. ΤΑΤΤΑ πριν το 1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 25 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 55 ετών, όπως φαίνεται στον πίνακα

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992	2010	25	55
	2011		56
	2012		57
	2013		62
	2014		63
	2015		64
	2016		65
	2017		66
	2018		67

Νέα όρια ηλικίας

Το νέο όριο ηλικίας για την περίπτωση αυτή των πριν το 1993 ασφαλισμένων αναζητείται στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών).

iii) Βαρέα και ανθυγιεινά ανδρών και γυναικών.

Το προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς περιγράφεται στην υπ' αρ. Φ10070/27043/1799/21-11-2012 (ΑΔΑ: Β4ΣΞΛ-4ΔΡ) εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας (σελ. 23-25) και δεδομένων των προβλέψεων της παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 4331/2015 εξακολουθεί να ισχύει και μετά το ν. 4336/2015.

Π. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ 1/1/1993 ΚΑΙ ΜΕΤΑ (ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ)

1. Για τους ασφαλισμένους/-ες που συνταξιοδοτούνται με 40 έτη **ασφάλισης**:

Α. Σύμφωνα με τις προγενέστερες του ν. 4336/2015 διατάξεις ίσχυαν οι ακόλουθες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης:

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
1.1.2011 έως 31.12.2012	40	60
από 1.1.2013 και μετά		62

Οι ασφαλισμένοι/-ες της κατηγορίας αυτής, **από 1.1.2013, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας.**

Β. Μετά το ν. 4336/2015 και την ανωτέρω σχετική Υ.Α., δεν τροποποιήθηκε η προϋπόθεση συνταξιοδότησης της κατηγορίας αυτής, η οποία ισχύει ήδη από 1.1.2013 (η πρόβλεψη αυτή υπήρχε στο ν.4093/2012).

2. Για τις μητέρες ανηλίκων παιδιών (παρ. 17, περ. ε', του άρθρου 10 του ν.3863/2010 και υποπαράγραφος ΙΑ.4 της παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν.4093/12):

Α. Σύμφωνα με τις προγενέστερες του ν. 4336/2015 διατάξεις ίσχυαν οι ακόλουθες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης:

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για πλήρη σύνταξη	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για μειωμένη σύνταξη
2010	20	55	50
2011	20	55	50
2012	20	55	50
2013	20	67	62

Η δυνατότητα συνταξιοδότησης με τις εν λόγω προϋποθέσεις, παρέχεται μόνο στην περίπτωση που κατά τη συμπλήρωση των 20 ετών ημερών ασφάλισης συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού.

Οι εν λόγω προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ισχύουν και για τους χήρους πατέρες ανηλίκων παιδιών.

B. Μετά το ν. 4336/2015 και την ανωτέρω σχετική Υ.Α. δεν τροποποιήθηκε η προϋπόθεση συνταξιοδότησης της κατηγορίας αυτής, η οποία ισχύει ήδη από 1.1.2013 και εφεξής, δηλαδή 20 έτη ασφάλισης, ανήλικο τέκνο και το 67^ο ή το 62^ο έτος της ηλικίας για τη λήψη πλήρους ή μειωμένης σύνταξης αντίστοιχα (η πρόβλεψη αυτή υπήρχε στο ν.4093/2012).

Σημειώνεται ότι, για την προϋπόθεση συνταξιοδότησης ως μητέρα ανήλικου παιδιού, όπως ίσχυε τα έτη 2010-2012, δεν προβλεπόταν δυνατότητα κατοχύρωσης, αλλά μόνο θεμελίωσης.

3. Για τους ασφαλισμένους που συνταξιοδοτούνται με 15 έτη ασφάλισης (παρ.1 άρθρο 24 του ν.2084/1992 και υποπαράγραφος ΙΑ.4 της παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν.4093/12):

A. Σύμφωνα με τις προγενέστερες του ν. 4336/2015 διατάξεις ίσχυαν οι ακόλουθες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης:

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2012	15	65	60
2013	15	67	62

Στην περίπτωση λήψης μειωμένης σύνταξης, εξακολουθεί να ισχύει η ειδική πρόσθετη προϋπόθεση των 2,5 ετών ασφάλισης τουλάχιστον, την τελευταία πενταετία πριν την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης.

B. Μετά το ν. 4336/2015 και την κοινοποιούμενη Υ.Α. δεν τροποποιήθηκε η προϋπόθεση συνταξιοδότησης της κατηγορίας αυτής, η οποία ισχύει ήδη από 1.1.2013, (η πρόβλεψη αυτή υπήρχε στο ν.4093/2012).

Παράδειγμα:

Ασφαλισμένος/-η με συνολικό χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 15 ετών , από 1.1.2013 και εφεξής δικαιούται πλήρη ή μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 67^{ου} ή του 62^{ου} έτους της ηλικίας αντίστοιχα (η πρόβλεψη αυτή υπήρχε ήδη από το ν. 4093/12 και δεν άλλαξε).

Στην περίπτωση της μειωμένης εξακολουθεί να ισχύει η προϋπόθεση των 2,5 τουλάχιστον ετών ασφάλισης την τελευταία πενταετία πριν την υποβολή της αίτησης για σύνταξη.

III. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΖΥΓΟΥΣ/ΓΟΝΕΙΣ/ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Με τις διατάξεις του άρθ. 37 του ν. 3996/2011 δόθηκε το δικαίωμα συνταξιοδότησης μετά από 25 έτη ασφάλισης ανεξάρτητα από την ηλικία τους στους συζύγους, γονείς ή αδελφούς αναπήρων, εφόσον πληρούνται οι συγκεκριμένες κατά περίπτωση προϋποθέσεις που περιγράφονται στην ανωτέρω σχετική νομοθεσία, όπως ισχύει.

	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (πραγματική ασφάλιση)	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΣΥΖΥΓΟΙ / ΓΟΝΕΙΣ / ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΝΑΠΗΡΩΝ	25	ΑΟΗ

Για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων που δεν είχαν θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι 18/8/2015 (δηλαδή δεν είχαν συμπληρώσει 25 έτη πραγματικής ή/και προαιρετικής ασφάλισης), η σταδιακή αύξηση του ορίου ηλικίας σύμφωνα με τον πίνακα 1 αρχίζει από το 55ο έτος της ηλικίας και η νέα ηλικία συνταξιοδότησης προκύπτει από τη γραμμή ηλικίας 55 του έτους κατά το οποίο συμπληρώνονται τα 25 έτη ασφάλισης (εφόσον, βέβαια, συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Άνδρας, ασφαλισμένος στο τ. ΤΣΕΥΠ-ΑΘ, σύζυγος από το 1985 γυναίκας με αναπηρία 82%, ο οποίος συμπληρώνει την 13/8/2015 το 55ο έτος της ηλικίας του και 24 έτη ασφάλισης → δεν έχει θεμελιώσει δικαίωμα μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015. Το νέο όριο ηλικίας είναι **56 ετών και 9 μηνών** (όπως προκύπτει από τη στήλη του έτους 2016 –οπότε και συμπληρώνει 25 έτη ασφάλισης- και τη γραμμή της ηλικίας 55 του πίνακα 1).
2. Μητέρα παιδιού με αναπηρία 67% (που πληρεί τις προϋποθέσεις του άρθ. 37 του ν. 3996/2011), ασφαλισμένη στο ΤΣΕΥΠ-ΑΘ., η οποία το 2015 είναι 60 ετών και συμπληρώνει 25 έτη ασφάλισης τον Δεκέμβριο του 2015 → δεν έχει θεμελιώσει δικαίωμα μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015. Το νέο όριο ηλικίας είναι **55 ετών και 11 μηνών** (όπως προκύπτει από τη στήλη του έτους 2015 –οπότε και συμπληρώνει 25 έτη ασφάλισης- και τη γραμμή της ηλικίας 55 του πίνακα 1), ηλικία την οποία έχει ήδη συμπληρώσει η ασφαλισμένη, επομένως, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί όταν συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης.
3. Αδελφή ατόμου με αναπηρία, ασφαλισμένη στη τ. ΤΣΠΕΑΘ που συμπληρώνει το 2015 20 έτη ασφάλισης και το 54ο έτος της ηλικίας της, η οποία θα μπορούσε σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο να συνταξιοδοτηθεί ως αδερφή αναπήρου με τη συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης

ανεξάρτητα από την ηλικία της → δεν έχει θεμελιώσει δικαίωμα μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015. Το νέο όριο ηλικίας είναι **60 ετών και 3 μηνών** (όπως προκύπτει από τη στήλη του έτους 2020 και τη γραμμή της ηλικίας 55 του πίνακα 1). Συνεπώς η ασφαλισμένη αδελφή αναπήρου μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση αυτής της ηλικίας, εφόσον θα έχει μέχρι τότε συμπληρώσει και 25 έτη ασφάλισης και θα πληροί τότε τις προϋποθέσεις του άρθρου 37 του ν. 3996/2011 όπως ισχύουν.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Σημειώνεται ότι για τις μητέρες ανήλικων παιδιών – ασφαλισμένες σε τομείς του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, οι καταστατικές διατάξεις των οποίων προέβλεπαν τη συνταξιοδότηση γυναικών με ανήλικα παιδιά εφαρμόζεται η διάταξη της νομοθεσίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τη συνταξιοδότηση μητέρων ανήλικων παιδιών ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992.

	ΕΤΟΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΜΗΤΕΡΕΣ / ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992)	2010	5500 ημέρες	55	50
	2011		57	52
	2012		60	55
	2013 και μετά		67	62

Για τις περιπτώσεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, η νέα ηλικία συνταξιοδότησης στην κατηγορία αυτή προσδιορίζεται από τη στήλη “ηλικία συνταξιοδότησης” στον **πίνακα 2** (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών) που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης του παλαιού ορίου ηλικίας.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Ως γνωστόν, με την παρ. 1 του άρθρου 53 του ν. 2084/1992 ορίζεται ότι οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου των ασφαλισμένων των φορέων κύριας ασφάλισης ισχύουν και για τους **φορείς επικουρικής ασφάλισης**, στους οποίους υπάγονται οι ασφαλισμένοι.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν.4052/2012, οι ασφαλισμένοι του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ) δικαιούνται σύνταξης, εφόσον θεμελιώνουν αντίστοιχο δικαίωμα συνταξιοδότησης στον φορέα κύριας ασφάλισής τους για την αυτή αιτία και έχουν συμπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου που προβλέπει η

νομοθεσία του αντίστοιχου φορέα κύριας ασφάλισής τους, καθώς και η γενικότερη νομοθεσία, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Κατά συνέπεια, οι μεταβολές στα όρια ηλικία συνταξιοδότησης από τους φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, που προβλέπονται στα άρθρα 1 και 2 του ν. 4336/2015 και στις Υπουργικές Αποφάσεις Φ.11321/οικ.47523/1570/23.10.2015 (Β'2311, για τους ΦΚΑ) και 122900/0092/27.10.2015 (Β'2325, για το Δημόσιο) ισχύουν και για το ΕΤΕΑ ως αντίστοιχο φορέα επικουρικής ασφάλισης.

Για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση, οι υπηρεσίες του Υπουργείου είναι στη διάθεσή σας.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού ΚΑ
3. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα
4. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Κ.Α.
4. Γραφείο κ. Γενικού Δ/ντή ΚΑ
5. Γραφείο κ. Γενικής Δ/ντριας Οικονομικών Υπηρεσιών
6. Γραφείο Γενικού Διευθυντή Δ.Υ
7. Όλες τις Δ/νσεις της Γ.Γ.Κ.Α.
8. Δ/νση Κ.Α.Μ.Α Δ13 (Όλα τα Τμήματα)